

GIBALNO OVIRANI OTROCI

Gibalno ovirani otroci imajo prirojene ali pridobljene okvare gibalnega aparata, centralnega ali perifernega živčevja. Gibalna oviranost se odraža v obliki funkcionalnih in gibalnih motenj.

Glede na gibalno oviranost razlikujemo:

a) **lažje** gibalno ovirane otroke: otrok ima težave na področju gibanja, ki se kažejo kot nekoliko zmanjšane zmožnosti: hodi samostojno izven zaprtih prostorov, lahko ima težave pri teku in daljši hoji po neravnem terenu ali pri gibanju v skupini oseb; ima lahko slabše ravnotežje in težave pri koordinaciji gibanja; samostojen je pri vseh opravilih, razen pri tistih, ki zahtevajo dobro spretnost rok. Ni odvisen od pripomočkov, potrebuje le manjše prilagoditve. Za izvajanje šolskega dela ne potrebuje fizične pomoči, pri nekaterih oblikah dela so potrebni pripomočki (posebna pisala, orodje, miza, stol, informacijsko-komunikacijska tehnologija).

b) **zmerno** gibalno ovirane otroke: otrok ima težave na področju gibanja, ki se kažejo kot zmerno zmanjšane zmožnosti gibanja, sicer samostojno hodi znotraj zaprtih prostorov ali na krajše razdalje, pogosto je potrebna uporaba pripomočkov (posebni čevlji, ortoze, bergle), ima težave na neravnem terenu in stopnicah, kjer je počasnejši, potrebuje nadzor ali oprijemanje. Na srednje in večje razdalje uporablja prilagojeno kolo ali voziček za transport ali na ročni pogon ali pomoč in nadzor druge osebe. Fina motorika rok je lahko zmerno zmanjšana ali pa je zaradi okvare, delne ali popolne odsotnosti ene roke uporabna le ena roka. Pri dnevni opravilih potrebuje nadzor ali pomoč pri zahtevnejših opravilih. Lahko je prisotna motnja kontrole sfinktrov, ki jo obvladuje otrok sam ali pod nadzorom. Pri športu in izvajanju šolskega dela občasno potrebuje fizično pomoč druge osebe, prilagoditve in pripomočke (prilagojena pisala, orodje, miza, stol, informacijsko-komunikacijska tehnologija).

c) **težje** gibalno ovirane otroke: otrok ima težave na področju gibanja, ki se kažejo kot zelo zmanjšane zmožnosti gibanja. Lahko stopi na nogi ali s pripomočki hodi na krajše razdalje, čeprav hoja ni funkcionalna, lahko na kratke razdalje del dneva uporablja ortoze in hoduljo. Za večji del gibanja znotraj in zunaj prostorov potrebuje voziček na ročni pogon, elektromotorni voziček ali prilagojeno kolo; pri tem potrebuje pomoč ali nadzor druge osebe. Hoja po stopnicah ni mogoča. Fina in groba motorika je pomembno ovirana. Pri dnevni opravilih potrebuje nadzor ali pomoč druge osebe. Morebitne motnje kontrole sfinktrov lahko obvladuje sam ali pod nadzorom. Pri športu in izvajanju večine šolskega dela potrebujejo

fizično pomoč, prilagoditve in pripomočke (prilagojena pisala, orodje, miza, stol, informacijsko-komunikacijska tehnologija).

d) **težko** gibalno ovirane otroke: otrok ima težave na področju gibanja, ki se kažejo kot povsem zmanjšane zmožnosti gibanja in povzročajo popolno funkcionalno odvisnost. Samostojno gibanje ni mogoče, samostojnost v gibanju lahko doseže le z elektromotornim vozičkom. Ima malo funkcionalnih gibov rok. Možne so posebne prilagoditve hranjenja (sonda, gastrostoma). V vseh dnevnih opravilih je odvisen od tuje pomoči, lahko se delno hrani sam. Morebitna motnja kontrole sfinktrov je težje oblike in zahteva urejanje s pomočjo druge osebe. Pri športu in izvajanju šolskega dela potrebuje stalno fizično pomoč druge osebe, prilagoditve izvedbe naloge ali okolja in pripomočke (individualno izdelana sedež in miza, prilagojena informacijsko-komunikacijska tehnologija).

Težje in težko gibalno oviranim otrokom se lahko za izvajanje fizične pomoči dodeli stalni ali začasni spremljevalec.